

USTAWA

z dnia 17 lipca 1986 r.

o szczególnym postępowaniu wobec sprawców niektórych przestępstw.

Sejm Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mając na uwadze postępującą normalizację życia społecznego i umacnianie się państwa socjalistycznego oraz umożliwienie wcześniejszego zwolnienia od odbycia kary ze względu na warunki osobiste sprawców niektórych przestępstw, jak również kierując się zasadami humanizmu socjalistycznego, stanowi, co następuje:

Art. 1. Do popełnionych przed dniem 17 lipca 1986 r. przestępstw przeciwko państwu lub porządkowi publicznemu może być zastosowane szczególne postępowanie przewidziane w niniejszej ustawie, jeżeli istnieją podstawy uzasadniające przypuszczenie, że sprawcy tych przestępstw włączą się do czynnego udziału w życiu kraju i nie powrócą na drogę przestępstwa.

Art. 2. 1. W sprawach o przestępstwa wymienione w art. 1 orzeczone prawomocnie kary zasadnicze i dodatkowe, nie ściągnięte grzywny, opłaty oraz koszty sądowe daruje się w całości.

2. Podlegają jednak wykonaniu prawomocne orzeczenia o przepadku rzeczy, degradacji i obniżeniu stopnia wojskowego, nawiązce i zasądzonym odszkodowaniu.

3. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w ust. 1, postępowanie karne umarza się. W takim wypadku orzeka się przepadek narzędzi i innych przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstwa, a także przedmiotów pochodzących bezpośrednio lub pośrednio z przestępstwa, jak również przedmiotów, których posiadanie jest zakazane lub wymaga zezwolenia.

4. Przepis art. 1 nie ma zastosowania do przestępstw określonych w art. 122—124, 127, 128 w związku z art. 122 i 123 oraz w art. 132, 134, 135, 220, 276 i 278 Kodeksu karnego.

Art. 3. 1. Jeżeli sprawca, któremu do dnia 17 lipca 1986 r. nie przedstawiono zarzutów o przestępstwo przeciwko państwu lub porządkowi publicznemu, dobrowolnie zgłosi się do dnia 31 grudnia 1986 r. do organu powołanego do ścigania przestępstw i oświadczy do protokołu, że zaniecha przestępczej działalności oraz ujawni rodzaj popełnionego czynu, czas i miejsce jego popełnienia — postępowania karnego nie wszczyna się, a wszczęte umarza.

2. Wobec sprawcy przestępstwa określonego w art. 122—124, 127 i 128 Kodeksu karnego przepis ust. 1 stosuje się, jeżeli ujawni on nadto wszystkie istotne okoliczności popełnionego czynu oraz wyda narzędzia i inne przedmioty, o których mowa w art. 2 ust. 3.

3. W razie pobytu sprawcy za granicą, czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny być dokonane w polskim przedstawicielstwie dyplomatycznym lub urzędzie konsularnym. W tym wypadku postanowienie o zastosowaniu ustawy wydaje właściwy prokurator.

Art. 4. W szczególnie uzasadnionych wypadkach Sąd Najwyższy, na wniosek Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, może umorzyć postępowanie o przestępstwo popełnione przed dniem 17 lipca 1986 r., określone w art. 122—124, 127, 128 w związku

z art. 122 i 123 oraz w art. 132, 220, 276 i 278 Kodeksu karnego, a także o inne przestępstwo oraz darować prawomocnie orzeczoną karę za takie przestępstwo.

Art. 5. 1. W sprawach o przestępstwa inne niż wymienione w art. 1 oraz przestępstwa skarbowe popełnione przed dniem 17 lipca 1986 r.:

- 1) prawomocnie orzeczone kary pozbawienia wolności do 1 roku — daruje się,
- 2) prawomocnie orzeczone kary pozbawienia wolności od roku do lat 2 — łagodzi się o połowę,
- 3) podlegają wykonaniu orzeczone prawomocnie kary grzywny, kary dodatkowe i nawiązki, jak również zasądzone koszty, opłaty i odszkodowania.

2. W sprawach o przestępstwa wymienione w ust. 1 postępowanie umarza się, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że należałoby za nie orzec tylko karę pozbawienia wolności, która uległaby darowaniu. W innych wypadkach orzeczoną karę pozbawienia wolności, o której mowa w ust. 1, sąd daruje lub łagodzi w wyroku; przepis ust. 1 pkt 3 stosuje się odpowiednio.

3. Umarzając postępowanie w sprawie o przestępstwo z oskarżenia prywatnego, zwraca się oskarżycielowi prywatnemu wpłaconą przez niego zryczałtowaną równowartość kosztów postępowania.

Art. 6. W sprawach o przestępstwa inne niż wymienione w art. 1 oraz przestępstwa skarbowe popełnione przed dniem 17 lipca 1986 r. sąd może na wniosek prokuratora zastosować warunkowe przedterminowe zwolnienie bez zachowania wymogów określonych w art. 91 § 1 i 2 Kodeksu karnego, jeżeli sprawca:

- 1) do dnia wejścia w życie ustawy ukończył — kobieta 50, a mężczyzna 60 lat,
- 2) sprawuje bądź powinien sprawować sam pieczę nad dzieckiem do lat 16, do której wykonywania są obowiązani rodzice,
- 3) w chwili popełnienia czynu nie ukończył 21 lat,
- 4) popełnił przestępstwo nieumyślne.

Art. 7. Przepisów art. 5 i 6 nie stosuje się do przestępstw, w tym przestępstw skarbowych:

- 1) popełnionych w warunkach określonych w art. 60 Kodeksu karnego lub art. 24 ustawy karnej skarbowej z dnia 26 października 1971 r. (Dz. U. z 1984 r. Nr 22, poz. 103 i z 1985 r. Nr 23, poz. 100),
- 2) popełnionych w stanie nietrzeźwości,
- 3) o charakterze chuligańskim,
- 4) popełnionych przez sprawców prowadzących pasywny tryb życia, którzy w czasie przestępstwa nie pracowali lub nie uczyli się, czerpiąc środki utrzymania w sposób sprzeczny z prawem bądź z zasadami współżycia społecznego,
- 5) stanowiących zbrodnię,
- 6) określonych w:
 - a) art. 168 § 1 Kodeksu karnego,
 - b) art. 3—5, art. 6 ust. 1, art. 7 i 8 ustawy z dnia 22 kwietnia 1959 r. o zwalczaniu niedozwolonego wyrobu spirytusu (Dz. U. Nr 27, poz. 169 i z 1985 r. Nr 23, poz. 101 i Nr 25, poz. 111),

c) art. 43 ust. 1 i 2 oraz art. 44 ustawy z dnia 20 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 i z 1984 r. Nr 34, poz. 184),

d) art. 27 ust. 2, art. 29 ust. 1 i 3, art. 30 ust. 1 i 3, art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1985 r. o zapobieganiu narkomanii (Dz. U. Nr 4, poz. 15 i Nr 15, poz. 66),

e) art. 9 ustawy z dnia 10 maja 1985 r. o szczególnej odpowiedzialności karnej (Dz. U. Nr 23, poz. 101 i Nr 25, poz. 111).

Art. 8. 1. Jeżeli sprawca przestępstwa, do którego zastosowano ustawę, popełni w okresie do dnia 31 grudnia 1987 r. nowe umyślne przestępstwo podobne, za które orzeczono karę pozbawienia wolności, wydane orzeczenie o zastosowaniu ustawy ulega uchyleniu; w takim wypadku postępowanie karne podejmuje się na nowo, darowane lub złagodzone kary podlegają wykonaniu odpowiednio w całości lub części, a warunkowe przedterminowe zwolnienie odwołuje się.

2. Organ stosujący ustawę jest obowiązany pouczyć o treści ust. 1 osobę, wobec której ustawa została zastosowana.

Art. 9. 1. W sprawach o wykroczenia, w tym skarbowe, popełnione przed dniem 17 lipca 1986 r. orzeczone prawomocnie: kary aresztu, ograniczenia wolności i zastępcze kary aresztu daruje się.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, nie zakończonych prawomocnym orzeczeniem, postępowanie umarza się, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że należałoby orzec za nie tylko karę, która uległaby darowaniu.

Art. 10. 1. W razie zbiegu przestępstw ustawę stosuje się do tych tylko, które jej podlegają.

2. Przy stosowaniu ustawy orzeka się w miarę potrzeby karę łączną na ogólnych zasadach.

Art. 11. 1. Do kar już złagodzonych w drodze amnestii lub łaski stosuje się przepisy ustawy, biorąc za podstawę karę złagodzoną.

2. Jeżeli w drodze amnestii lub łaski złagodzone jedynie karę łączną, uważa się, że kary wymierzone za poszczególne zbiegające się przestępstwa zostały złagodzone do wysokości złagodzonej kary łącznej.

Art. 12. 1. Ustawę stosuje sąd właściwy do rozpoznania danej sprawy.

2. O darowaniu kar lub umorzeniu postępowania przed sądem na podstawie art. 2, sąd orzeka na wniosek prokuratora.

3. W postępowaniu przygotowawczym ustawę stosuje prokurator, jednakże sąd orzeka na wniosek prokuratora o przypadku przedmiotów, o których mowa w art. 2 ust. 3.

4. W sprawach o przestępstwa, o których mowa w art. 1, sąd lub prokurator mogą uzależnić zastosowanie ustawy od złożenia przez sprawcę pisemnego oświadczenia, że nie powróci na drogę przestępstwa.

5. W sprawach o przestępstwa skarbowe oraz o wykroczenia i wykroczenia skarbowe ustawę stosuje organ właściwy do rozpoznania danej sprawy.

6. W stosunku do osób odbywających karę pozbawienia wolności lub karę aresztu, jeśli nie zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej, ustawę stosuje sąd wojewódzki, w którego okręgu skazany odbywa karę, a w zakresie właściwości sądów wojskowych — sąd wojskowy; sąd orzeka na posiedzeniu w składzie jednego sędziego.

Art. 13. 1. Orzeczenia w przedmiocie zastosowania ustawy zapadają w formie postanowień, chyba że ustawę zastosowano w wyroku; w sprawach rozpoznawanych na rozprawie o umorzeniu postępowania, darowaniu lub złagodzeniu kary orzeka się w wyroku.

2. Od orzeczenia o odmowie zastosowania ustawy przysługuje środek odwoławczy; od orzeczenia o zastosowaniu ustawy środek odwoławczy przysługuje tylko prokuratorowi. Zażalenia w wypadkach, o których mowa w art. 12 ust. 6, właściwy sąd wojewódzki lub sąd wojskowy rozpoznaje w składzie trzech sędziów.

Art. 14. 1. W wypadkach, o których mowa w art. 8, orzeka organ właściwy do rozpoznania sprawy, w której na podstawie ustawy darowano lub złagodzono karę, a jeżeli umorzono postępowanie — organ, który je umo-

rzył; o odwołaniu warunkowego przedterminowego zwolnienia, zastosowanego na podstawie art. 6, orzeka właściwy sąd penitencjarny.

2. Sąd orzeka na posiedzeniu, chociażby ustawę zastosowano w wyroku.

3. Na postanowienie przysługuje zażalenie.

Art. 15. Postępowanie w sprawach objętych ustawą toczy się zgodnie z przepisami obowiązującymi w postępowaniu przed organem, który je prowadzi, jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 16. Zwolnienie osób pozbawionych wolności powinno nastąpić nie później niż do dnia 15 września 1986 r.

Art. 17. Właściwi ministrowie oraz Prokurator Generalny Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mogą wydawać zarządzenia niezbędne do wykonania ustawy.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie z dniem 23 lipca 1986 r.

Przewodniczący Rady Państwa: W. Jaruzelski
Sekretarz Rady Państwa: Z. Surowiec